

در پی درگذشت حجت الاسلام ضیاء آبادی

پیام تسلیت مقام معظم رهبری

با یگانه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری: رهبر انقلاب اسلامی در پیامی درگذشت عالم جلیل جناب حجت الاسلام والمسلمین آقای ضیاء آبادی را تسلیت گفتند. متن پیام حضرت آیت الله خامنه‌ای به این شرح است: بسم الله الرحمن الرحیم...

صفحه ۲

پنجشنبه ۲۳ بهمن ۱۳۹۹ • ۲۸ جمادی الثانی ۱۴۴۲ • ۱۱ فوریه ۲۰۲۱

شرق

روزنامه

رئیس قوه قضائیه با نخست وزیر عراق دیدار کرد

قاضی القضاات در عراق

گروه سیاست: رئیس قوه قضائیه در صدر یک هیئت بلند پایه قضائی، به دعوت فائق زیدان، رئیس شورای عالی قضائی عراق، به این کشور سفر کرد و دیدار با رئیس شورای عالی قضائی، رئیس جمهور، نخست وزیر و مسئولان دیگر کشور عراق....

صفحه ۳

سال هجدهم • شماره ۲۹۲۸ • ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

تترها

ادعای افشای حرف های ظریف

صفحه ۴

گفت و گو با محمدرضا علی حسینی
رمضان ۵۵، سفره خود را از سازمان مجاهدین جدا کردیم

صفحه ۲

نامزدهای تعارفی!

صفحه ۳

علی کفاشیان برای چه کسی لابی می کند؟

صفحه ۱۱

و بالاخره واکسن

صفحه ۹

تیترو

برگزیدگان سی و نهمین جشنواره فیلم فجر معرفی شدند
«یدو» از آبادان به تهران رسید
● ۵ سیمرغ و یک دیپلم افتخار برای فیلم یدو
● ۵ سیمرغ برای فیلم «بی همه چیز»

صفحه ۴

حرف اول

۲۲ بهمن ۱۳۵۷ و دولت ملی در ایران

عباس آخوندی

۲۲ بهمن سالروز یک تغییر بنیادین در تاریخ ایران است. جدا از هر اندیشه‌ای که داشته باشیم، بر این امر اجماع داریم که در این روز، رژیم سلطنتی فروریخت و سبب به نظام جمهوری اسلامی تغییر یافت. افزون بر صورت و شکل حکومت، مفهوم استقلال، آزادی و اراده ملی یک بار دیگر در سطح عموم مرکز توجه اذهان ملت ایران قرار گرفت و در قانون اساسی نهادینه شد. این رویداد، حق شهروندی و حاکمیت ملی را برای مردم این سرزمین تثبیت کرد. اسلام را رسماً به عنوان جزء جدایی ناپذیر فرهنگ ایرانی تثبیت کرد و به ضرورت عدم مغایرت اقدام‌های حکومت با اصول اسلامی در تمام فرایندهای حکمرانی ایران به‌عنوان یک اصل رسمیت بخشید. آنچه پس از ۴۲ سال از آن واقعه باید بیاموزیم، این است که این روز آغاز فرایندی جدید در نظام حکمرانی ملی مبتنی بر کرامت و حفظ حقوق شهروندی و نه اعلام یک وضع نهایی بود؛ فرایندی که در مسیر خود باید ریشه‌های استقلال، آزادی و اراده ملی را هرچه بیشتر تثبیت کند. گرامیداشت این روز، یادآور ضرورت اندیشیدن درباره فرایندهای حکمرانی و افزایش کارایی آن و تشکیل دولت ملی است. رویکرد به بزرگداشت سالروز پیروزی انقلاب، صرفاً گرامیداشت یک واقعه تاریخی که موجبات غرور ملی را فراهم آورد نیست، بلکه افزون بر آن، یادگیری اجتماعی برای ایجاد یکپارچگی ملی به‌منظور سرعت بخشیدن به حرکت چرخ‌های توسعه ایران اسلامی است. در فرمانی که حضرت امام (ره) برای تشکیل دولت موقت به نام شادروان مهندس بازرگان ارائه‌نامه علیه صادر کردند، آمده بود: «مامور تشکیل دولت موقت می‌نمایم تا ترتیب اداره امور مملکت و خصوصاً انجام رفاندوم و رجوع به آرای عمومی ملت درباره تغییر نظام سیاسی کشور به جمهوری اسلامی و تشکیل مجلس مؤسسان از متخین مردم جهت تصویب قانون اساسی نظام جدید و انتخاب مجلس نمایندگان ملت بر طبق قانون اساسی جدید را بدهید». جان‌مایه این فرمان، ایمان به حاکمیت اراده ملی و اراده عمومی در فرایند حکمرانی و شکل‌دهی دولت ملی بر مبنای آن است. امروز نیز بر این باورم که نمی‌توان در تاریخ باقی ماند و باید حرکت رو به جلو داشت و در اندیشه سرفرازی ایران اسلامی در جهان متحول امروزی بود.

ادامه در صفحه ۵

راهپیمایی چهل و دومین سالروز پیروزی انقلاب به صورت خودرویی و موتوربی برگزار شد

رئیس جمهور: به خاطر کارهای صورت نگرفته طلب عفو می‌کنم

اگر توطئه خارجی آمریکا، ارتجاع منطقه و جنگ تحمیلی نبود کشور در شرایط بهتری بود

صفحه ۵

عکس: پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری

یادداشت

جنوب شوروی، شمال ایران!

قبل و نه بعد از آن، مواضع شفاف‌تری درباره نیم‌قرن گذشته از سوی گردانندگان آن نسبت به منافع ملی ایران عرضه نشد. دلخوری جماعتی از ایران دوستان در قائله حزب دموکرات آذربایجان و جدایی مقطعی آن از ایران - یا بدها نرفته که با حمایت شوروی زمانی که استالین رهبر وقت آن اتحادیه برای سبک لب قوام السلطنه آتش فندک خود را برافروخت و با تهدید جدی آمریکا نسبت به خروج نیروهای شوروی و خاتمه قائله آذربایجان کمی فروکش کرد، تا پیش از انقلاب، ایران از چشم عموم مردم دنیا، در جنوب شوروی قرار داشت و پس از انقلاب، از شوروی به‌عنوان همسایه شمالی ایران یاد شد. جالب‌تر آنکه از واکنش اولین رئیس مجلس بعد از پیروزی انقلاب نسبت به بمباران‌های شهرهای ایران توسط میگ‌های شوروی و سنگ اندازی‌های مقامات وقت در تأمین سلاح‌های جنگی مورد نیاز جنگ تحمیلی هشت سال ایران با دلخوری دیپلمات‌های ممتاز ایرانی نسبت به حذفشان توسط دستگاه‌های آن دولت ...

ادامه در صفحه ۹

یادداشت

پیران در تعقیب کیخسرو

اکنون خفته بودند و گیو به پاسپانی نشسته بود. گیو زره بر تن و کلاهخود بر سر نهاده، با دلی پرخشم و شوروی در سسر، دل به مرگ نهاده بود و چون از دور گرد برخاسته از سپاه تعقیب‌کنندگان را دید، یک‌تنه تیغ از نیام برکشید و آن چنان خروشی برآورد که بیم در دل سپاه توران افکند. گیو به میان سپاه توران زد و با شمشیر و خنجر و گرز، ده‌ها تن از سواران تورانی را از اسب فروکشید. چو از دور گرد سپه را دید، نزد دست و تیغ از میان برکشید / خروشی برآورد برسان ابر/ که تاریخ شد مغز و چشم هزبر / زمانی به خنجر زمانی به گرز/ همی ریخت آهن ز بالای برز سپاه توران، گیو را در میان گرفتند، باور نداشتند که این یک تن، این چنین بر آنان بتازد. اما تقدیر به‌گونه‌ای دیگر رقم خورده بود، هرچه آنان بر گیو زخم می‌زدند، بی‌اثر بود و گیو از آنان بی‌فکند، آن چنان که سپاه به ستوه آمد و کلیاد به نستهمین گفت که این سوار ایرانی، کوه خارا است که از هیچ زخمی، احمی بر چهره نمی‌آورد. سپاه توران خسته و بسته به نزد پیران بازگشتند، در حالی که در سراسر راه، زخمیان و کشته‌شدگان افتاده بودند.

پس از پشت‌کردن سپاه توران، گیو بر از غبار و پوشیده از خاک و خون با لبی خندان به نزد خسرو بازگشت و به او گفت: «دل شاد دار و هیچ نگرانی به خود راه نده، لشکری که به تعقیب ما آمده بود، اکنون بای پس کشیده و چنان بازگشتند که باید بر حال و روزشان گریست. می‌پندارم پس از رستم دیگر پهلوانی نباشد که بتواند در برابر من بایستد. دل قوی داری که با آرامش به ایران خواهی رسید». خسرو با شنیدن این سخنان، قوی‌دل و پشتگرم شد و گیو را بسیار ستود و او را آفرین کرد و پس از خوردن چیزی که گریستن را باسب کوبند، از بیراه سوی ایران شتافتند. کلیاد و نستهمین همراه با اندک سپاهی که به جای مانده بود، زار و خسته و گریان نزد پیران بازگشتند و قصه را بازگفتند.

ادامه در صفحه ۵

سرکار خانم آمنه شیرافکن

مصیبت درگذشت پدر گرامیتان را تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند سبحان برای آن مرحوم علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر آرزو مندیم.

روزنامه شرق

سرمقاله

پایان ۶۵ سال عهدنامه مودت ایران و آمریکا

سید محمود علیزاده طباطبایی

دو سال بعد از کودتای بیست‌وهشتم مرداد سال ۳۲ و استقرار آمریکا در ایران در سال ۱۳۳۴ مقدمات انعقاد قراردادی تحت عنوان عهدنامه مودت بین دولت ایران و آمریکا منعقد شد. این عهدنامه مورد موافقت نمایندگان ایران و آمریکا قرار گرفت. در ماده یک این عهدنامه مقرر شد: «بین ایران و دولت‌های متحده آمریکا صلح استوار و پایدار و دوستی صمیمانه برقرار خواهد بود». براساس ماده ۹ قانون مدنی «مقررات و تعهدی که بر طبق قانون اساسی بین دولت ایران و سایر دول منعقد شده باشد، در حکم قانون است»؛ بنابراین این معاهده بین‌المللی قدرتی برابر قانون داشت و در طول ۶۵ سالی که از انعقاد این عهدنامه می‌گذشت، دولت ایران قانونی معارض با آن وضع نکرد؛ چراکه وضع قانون برخلاف عهدنامه‌های بین‌المللی تا زمانی که آن عهدنامه‌ها برقرار هستند، موجب مسئولیت بین‌المللی دولت است و حقوق ایران برای معاهدات بین‌المللی و حقوق داخلی ارزشی برابر قائل است. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به موجب اصول ۷۷ و ۱۲۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، همه معاهده‌ها، مفاد و مواضع آن، قراردادها و موافقت‌نامه‌های بین‌المللی میان دولت ایران با سایر دولت‌ها (کشورها) و همچنین پیمان‌های مربوط به اتحادیه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسند و سپس رئیس‌جمهور یا نماینده قانونی او آنها را امضا کند. این اصول متعرض عهدنامه‌هایی که قبل از انقلاب به تصویب مراجع قانونی رسیده، نشده‌اند؛ بنابراین عهدنامه مودت مورد قبول نظام جمهوری اسلامی بوده و بارها در دعاوی‌ای که در دیوان بین‌المللی دادگستری لاهه مطرح شده، از طرف ایران مورد استناد قرار گرفته است. با اشغال سفارت آمریکا در سال ۵۸ از سوی دانشجویان قطع رابطه سیاسی آمریکا با ایران هیچ‌یک از دو دولت متعرض عهدنامه مودت نشده و با وجود اینکه در ماده ۲۱ عهدنامه پیش‌بینی شده بود که هریک از طرفین می‌تواند با دادن اخطار کتبی به مدت یک سال به طرف دیگر عهدنامه را فسخ کند، عهدنامه مودت همچنان پس از قطع روابط سیاسی بین دو کشور پابرجا ماند. براساس حرف پذیرفته‌شده بین‌المللی عمل خلاف بین‌المللی طبق حقوق بین‌الملل از هنگامی که یک کشور منتسب می‌شود که اشخاص یا ارکان تحت اقتدار آن عمل را انجام داده باشند و هیچ کشوری نمی‌تواند با توسل به ویژگی‌های سازمان حکومتی‌اش و با مشکلات ناشی از زیست سیاسی‌اش خود را از قید مسئولیت بین‌المللی برهاند. به همین دلیل اعمال فرد یا گروهی از افراد که عملاً به حساب یک کشور عمل می‌کنند و امتیازات اقتدار عمومی را اعمال می‌کنند، ممکن است عمل کشور تلقی شده و موجبات مسئولیت کشور را فراهم کند. در سال ۱۳۵۸ با اشغال سفارت آمریکا به دست دانشجویان و گروگان‌گیری اعضای سفارت، آمریکا با استناد به عهدنامه مودت به دیوان بین‌المللی دادگستری شکایت کرد.

ادامه در صفحه ۲

روزنامه «شرق» در راستای تداوم زنجیره فعالیت‌های فرهنگی و انتشاراتی خود در نظر دارد در سال جاری سررسید جامع ۱۴۰۰ را با نام «سررسید قرن» منتشر کند. سررسید «قرن» مجموعه‌ای محتوا محور از تمامی رویدادهای مناسبتی فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، هنری و اجتماعی خواهد بود که مشابه آن در هیچ سررسیدی وجود نخواهد داشت. تیم تولید محتوای «شرق» با چند ماه کار پژوهشی، مجموعه‌ای از مناسبت‌های ملی- تاریخی- بین‌المللی را با تفکیک مناسبت‌های شمس/ امیلادی/ قمری تدارک دیده‌اند که مجموعه این کار پژوهشی در سررسید قرن به همراه تصاویر چهره‌ها منتشر خواهد شد. همچنین در سررسید ۱۴۰۰ به بهانه پایان قرن شمس و ورود به قرن تازه، مجموعه‌ای از صد عکس-رویداد مهم قرن به همراه شرح آن منتشر خواهد شد که به نظر می‌رسد این مجموعه برای روزنامه‌نگاران، پژوهشگران و مدیران واجد ارزش کاربردی-آرشیوی باشد. اطلاعات مراکز فرهنگی شامل سینماها، تئاترها، گالری‌ها و... در تهران و شهرستان‌ها نیز در این سررسید در دسترس خواهد بود.

قابل توجه هنرمندان نویسندگان، روزنامه‌نگاران مدیران و مخاطبان فرهیخته روزنامه شرق